

Op 3 december 2018 sprak:

Prof. dr. L.W. Nauta

hoogleraar Geschiedenis van de Filosofie aan de Universiteit van Groningen

over:

De betekenis van het Renaissance Humanisme in de geschiedenis van de Filosofie

In de Renaissance herontdekte humanisten de Oudheid in al haar facetten. Zij maakten studie van de talen en de literatuur van de klassieke Oudheid en bepleitten een terugkeer naar het klassiek Latijn als taal voor geletterdheid en communicatie. Het onderwijs werd hervormd en geënt op studie van dit klassieke erfgoed. Daarmee lijkt het humanisme vooral een literair-culturele beweging te zijn geweest. Historici van het humanisme benadrukken dan ook dikwijls dat humanisten geen filosofen waren maar letterkundigen, filologen en retorici. Geen wonder dat historici van de filosofie het humanisme doorgaans links laten liggen en de moderne wetenschap en filosofie laten beginnen bij Descartes, Hobbes en Spinoza. Sommige historici staan zelfs vijandig tegenover het Renaissance humanisme en zien de kritiek van de humanisten op de scholastieke filosofen uit de middeleeuwen als een kritiek op de filosofie zelf. In deze lezing zal ik een andere kijk op het filosofisch belang van het humanisme presenteren. Aan de hand van het werk van enkele beroemde humanisten zoals Lorenzo Valla (c. 1406-1457) zal ik laten zien hoezeer het humanistisch programma gebaseerd is op aannames over taal en cultuur die alles behalve filosofisch neutraal zijn. Hun kritiek op het scholastieke denken, hoe oppervlakkig soms ook, was een belangrijke stap in het lange transformatieproces van het middeleeuwse naar het moderne denken.

Bio: Lodi Nauta is hoogleraar Geschiedenis van de Filosofie en Decaan van de Faculteit Wijsbegeerte van de Rijksuniversiteit Groningen. Hij is VIDI en VICI laureaat en in 2016 ontving hij de Spinozapremie. Hij was gasthoogleraar aan Villa I Tatti, the Harvard University Center for Italian Renaissance Studies in Florence en het Koninklijk Nederlands Instituut te Rome. Hij is lid van de KNAW en de KHMW. Voor zijn wetenschappelijk werk kreeg hij diverse prijzen waaronder twee Best Book Prizes voor zijn boek over Lorenzo Valla (Harvard University Press 2009).